

Τὸ σκεπτικὸ τοῦ προσεχοῦς Συνεδρίου τῆς AIEMPR

Ασσίζη, 23 μέ 27 Ιουλίου τοῦ 2013

**Θέμα: Πέρα ἀπὸ τὶς ταυτότητες,
πολυφωνία καὶ ποικιλότητα ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν**

[Τὸ σκεπτικὸ τοῦ Συνεδρίου μετέφρασε ἀπὸ τὰ γαλλικὰ ὁ Δρ. Εὐστάθιος Γιαννῆς, μέλος τοῦ Συνδέσμου. Περισσότερα γιὰ τὸν Σύνδεσμο βλ. σε Σημείωμα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐκπροσώπου Ἑλλάδος, ὀμ. Καθηγητοῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου στὸ περ. *ψυχῆςδρομοί* τεῦχος 3, Μαΐου 2012 σ. 130-135 καθὼς καὶ συνέντευξη τοῦ ἰδίου στὸ Δημήτρη Ἀγγελῆ στὸ περ. *νέα εὐθύνη*, τ. 11, Μαΐου-Ἰουνίου 2012 σ. 320-323. Θὰ συμμετάσχει στὸ Συνέδριο μὲ ἀνακοίνωση: «La fraternité : une identité au delà de laquelle on ne peut passer. Approche théologique» (Ἀδελφωσύνη: μία ταυτότητα ποὺ δὲν μποροῦμε ν' ἀρνηθοῦμε, Θεολογικὴ προσέγγιση).]

Τὸ νὰ σκεφθοῦμε «πέρα ἀπὸ τὶς ταυτότητες», δὲν σημαίνει νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν ταυτότητα. Αὐτὴ ἢ τελευταία -ἀκόμη κι ἂν δὲν εἶναι παρὰ τῆς δυνητικῆς τάξεως τῆς ἀναπαράστασης ἢ τῆς ταυτοποίησης- εἶναι προφανέστατα ἀναγκαία, προκειμένου νὰ ἐπιτρέψει τὴν τοποθέτηση τοῦ ἀτόμου ἢ τῆς ομάδας, καὶ γιὰ νὰ μπορέσει ὁ καθένας νὰ ἔχει τὴν αἴσθησι τοῦ ἀνήκειν, ἀντικρούοντας τὶς ἀρνητικὲς ὀψεις ποὺ μπορεῖ νὰ προκαλέσει ἢ μεταμοντέρνα ρευστότητα.

Τὸ νὰ δοῦμε *πέρα ἀπὸ τὶς ταυτότητες*, μπορεῖ παρὰ ταῦτα νὰ ἐπιτρέψει νὰ διερωτηθοῦμε ἀναφορικὰ μὲ τὴν παθολογικὴ ἐμμονὴ στὴν ἔννοια τῆς ταυτότητας, τὴν ὑπερβολικὴ καὶ νοσηρὴ προσκόλλησι στὴν ἰδίαν ταυτότητα, τὴν μὴ ἀνεκτικότητα ἔναντι τῆς ταυτότητας τοῦ ἄλλου καὶ τὸ φόβο τῆς διαφορετικότητας, καθὼς καὶ ἀναφορικὰ μὲ τὶς πολιτισμικὲς, κοινωνικὲς καὶ οικονομικὲς διακρίσεις. Τὸ νὰ δοῦμε *πέρα*, ἐπιτρέπει νὰ ἀναδιατυπώσουμε τὴ σκέψι μας σχετικὰ μὲ τὸν ἄλλον, γιὰ νὰ ξαναβροῦμε καλύτερα τὸ ὄρια τῆς δικῆς μας ταυτότητας· καθόσον ἡ ταυτότητα νοεῖται ὡς μία δυναμικὴ διαδικασία ἐν συνεχεῖ μεταμορφώσει, ποὺ ἀναπτύσσεται στὴ διαδρασὴ τῆς μὲ τὸ περιβάλλον.

Ἐπείγει νὰ διερωτηθοῦμε γιὰ τὰ νέα σενάρια ποὺ ἀνοίγονται ἀπὸ τὴ σύγχρονη ἐποχὴ, προκειμένου νὰ σκεφθοῦμε τὴ συνάντησι καὶ τὴν ἀντιπαράθεσι τῶν πολιτισμῶν, τὸ ρεῦμα τῶν ὄλο καὶ πιὸ πολύπλοκων σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀτόμων καὶ τῆς κοινωνίας, καθὼς καὶ νὰ προβληματισθοῦμε γιὰ τὸ διάλογο ἀνάμεσα σὲ πολιτισμικὲς παραδόσεις, ποὺ ἐκφράζονται σὲ ποικίλες καὶ διαφορετικὲς γλῶσσες καὶ κοσμοθεωρίες. Πρέπει ἐπίσης νὰ στοχασθοῦμε μὲ ἀνανεωμένο τρόπο τὴ σχέση φύσι-πολιτισμός, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε μία ἀνθρωπολογία τοῦ ἔμβιου κόσμου.

Ἐν μέσῳ διασπορᾶς καὶ μετανάστευσης, συρράξεων καὶ πολέμων, πρέπει νὰ ἀναρωτηθοῦμε πῶς οἱ καινούριες πολιτισμικὲς καὶ τεχνολογικὲς δυναμικὲς διευρύνουν τὸ πεδίο τῶν συναντήσεων, καὶ ποιὲς εἶναι οἱ νέες μορφὲς διαλόγου καὶ ἐπικοινωνίας, ἰδιαίτερα αὐτὲς ποὺ ἀναπτύσσονται στὸ διαδίκτυο. Πρέπει νὰ ἀναρωτηθοῦμε ἐπίσης: ποῦ καὶ γιατί ἡ συνύπαρξη ἀποδεικνύεται δύσκολη ἢ ἀδύνατη.

Σὲ ἓνα κόσμῳ ὑπέμετρον πλούτου καὶ ἀβυσσαλέας φτώχειας, ἓνα κόσμῳ ἀλλοτριωτικῆς ἐκμετάλλευσης, μέσα στὸν ὅποιο ἡ ἀνθρώπινη ὑπαρξη κινδυνεύει νὰ χάσει τὸν ἑαυτὸ της, συμπαρασύροντας τὴν ἀνθρωπιά της, οἱ διάφορες θρησκευτικὲς ἐκφράσεις μποροῦν νὰ συννευρεθοῦν σὲ διαπολιτισμικὲς καὶ διαθρησκευτικὲς συναντήσεις, πέρα ἀπὸ καταστροφικοὺς φονταμενταλισμούς, υἱοθετώντας ἰδιαίτερα τοὺς δρόμους τῆς μυστικῆς παράδοσης (mystique), ἢ ὅποια ἐκφράζεται κατὰ ποικίλους τρόπους, ἀνάλογα μὲ τοὺς πολιτισμούς.

Οἱ πολιτισμοὶ ἐκφράζονται μέσῳ πολυφωνικῶν δυναμικῶν, ἐκδηλώσεων τῆς πολλαπλότητος φωνῶν ποὺ δὲν ἐκτρέπονται στὴν ἐνικότητα, ὅπου ἡ συμβολὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ομάδων εἶναι μοναδικὴ καὶ ἀναντικατάστατη, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ ἔξω ἀπὸ τὴν σχέσιν πρὸς τὴ φύσιν ὡς ζῶσα ὄντοτητα. Μπορεῖ νὰ εἶναι χρήσιμο νὰ σκεφθοῦμε ἐκ νέου τίς κοινότητες ὡς συμπαγεῖς χώρους τοῦ κοινωνικοῦ, ὅπου, ἐν μέσῳ συμφωνιῶν καὶ διαφωνιῶν, καταγράφονται μὲ τρόπο δημιουργικὸ καινούριες ἐκδοχὲς ἀνθρώπινης συνύπαρξης.